

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/203/2022
Identifikačné číslo spisu:	7516216889
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Brišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7516216889.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpenej Roman Kvasnica a partneri s.r.o., Piešťany, Žilinská cesta 130, IČO: 36 866 598, proti žalovanej T. P., narodenej XX. G. XXXX, V., V. XXX/.X, za účasti osobitného subjektu na strane žalovanej Združenie na ochranu práv občana - AVES, Bratislava, Jána Poničana 9, IČO: 50 252 151, zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Arendackým, Bratislava, Železničiarska 13, o zaplatenie 1983,95 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K3-8Csp/250/2016, pôvodne Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 8Csp/250/2016, o dovolaní osobitného subjektu na strane žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 25. februára 2022 sp. zn. 3CoCsp/72/2021, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 25. februára 2022 sp. zn. 3CoCsp/72/2021 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom pre uznanie nároku zo 4. júna 2021 sp. zn. 8Csp/250/2016 uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobkyni sumu 1983,95 eura, zmluvný úrok vo výške 10,85 % ročne zo sumy 1468,70 eura od 19. 5. 2015 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 1468,70 eura od 19. 5. 2015 do zaplatenia, mesačnými splátkami vo výške 30 eur, splatné k 25. dňu v kalendárnom mesiaci, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

1.1. V intenciách vysloveného záväzného právneho názoru odvolacieho súdu (v zrušujúcom rozhodnutí v poradí prvého rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby), konštatoval splnenie zákonných podmienok zakladajúcich povinnosť súdu vydať rozsudok pre uznanie nároku (§ 282 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len "CSP"), ktorými boli v danom prípade písomný uznávací prejav žalovanej zo dňa 13. februára 2017, v ktorom prejavila svoju vôľu slovným spojením „som ochotná a chcem svoj dlh splatiť v menších splátkach“ a v nadväznosti na to návrh žalobkyne zo dňa 23. marca 2017 na vydanie rozsudku pre uznanie nároku žalovanou. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe zo dňa 13. februára 2017 poukázala na svoju nepriaznivú sociálnu situáciu, úmrtie manžela aj dcéry,

starostlivosť o štyri deti a vyjadrila ochotu splatiť dlh v menších splátkach.

1.2. Súd prvej inštancie rozhodoval o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej peňažného plnenia, na základe zmluvy o kontokorentnom úvere, uzavretej so žalovanou 8. 9. 2003, ktorej poskytla úver vo výške úverového rámca 22 000 Sk, s premenlivou ročnou úrokovou sadzbou 10,85 %, pričom dodatkom k zmluve zo dňa 13. 2. 2004 došlo k navýšeniu úverového rámca na sumu 37 000 Sk (kontokorentný úver bol poskytnutý na dobu určitú, ktorá sa predlžovala vždy o dobu jedného roka a žalobkyňa realizovala platobné príkazy žalovanej, aj keď reálne finančné prostriedky žalovaná k dispozícii na bežnom účte nemala). Žalovaná dlh zo zmluvy nezaplatila, ani na základe mimosúdnej dohody o splátkach. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil súd zásadou úspechu, v zmysle ktorej priznal nárok na náhradu trov konania úspešnej žalobkyni.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej a na odvolanie osobitného subjektu na strane žalovanej uznesením z 25. februára 2022 sp. zn. 3CoCsp/72/2021, odvolania odmietol. Podľa záveru odvolacieho súdu boli v danom prípade splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre uznanie nároku, v dôsledku čoho odvolania neboli prípustné (§ 356 písm. a) CSP). Žaloba s poučením bola žalovanej doručená, na ktorú reagovala písomným vyjadrením z 13. februára 2017, v ktorom vyjadrila ochotu a vôľu zaplatiť svoj dlh v menších splátkach. Odvolací súd argumentoval, že žalovaná slobodne a dobrovoľne prejavila vôľu uznať nárok žalobkyne, preto nebolo možné neakceptovať písomné uznanie uplatneného nároku, ktoré je určité a jednoznačné. Mal za to, že žalovaná mala dostatok času uviesť si povahu svojho záväzku a premyslieť si procesnú stratégiu. Svoj dlh voči žalobkyni, zo zmluvy z roku 2003, uznala mimosúdne už v listine z 22. 10. 2015, kedy s veriteľom uzavrela dohodu o splátkach.

2.1. Odvolací súd sa vyjadril aj k procesnému postaveniu osobitného subjektu na strane žalovanej (odvolateľ), ktorý je zásadne oprávnený na všetky právne úkony, ktoré môže vykonať strana, okrem tých, ktoré môže vykonať len subjekt právneho vzťahu, teda úkonov vyplývajúcich z hmotného práva (§ 95 CSP). Tomuto subjektu síce nepatria úkony disponujúce s predmetom konania, avšak osobitný subjekt môže podávať opravné prostriedky, v rozsahu vyhradenom subjektu právneho vzťahu. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal osobitný subjekt na strane žalovanej (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Navrhoval, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa na preukázanie svojich tvrdení nepredložila žiaden listinný dôkaz o vzniku záväzkového vzťahu a jeho obsahu (k žalobe priložila len dohodu o splátkach a uznaní dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka). V dovolaní citoval z odôvodnenia prvého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý vyslovil záver, že v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 13. februára 2017, sa žalovaná venovala prevažne opisu svojej nepriaznivej životnej a sociálnej situácie a nie predmetu sporu. Je tak zrejmé, že ide o osobu, ktorej skúsenosti so súdnym konaním sú malé (ak vôbec nejaké). Na výzvu súdu na pojednávaní dňa 16. 10. 2017 (aby sa vyjadrila k žalobe) žalovaná reagovala slovami, že sa vyjadriť nevie, ani čo povedať. Ďalšia odpoveď žalovanej, že nevie čo znamená premĺčanie, indikovala nižšiu úroveň jej právneho vedomia a postoj, ktorý k žalobe zaujala, nebol primárne založený na tom, že skutkové tvrdenia žalobcu nepopiera, ale že ich podstatu dostatočne nechápe.

3.1. Dovolateľ dal do pozornosti, že žalovaná nemala žiadnu vedomosť, že uznáva premĺčaný dlh. K uzavretiu mimosúdnej dohody o splátkach a uznaní dlhu uviedla, že táto dohoda jej bola doručená a jednoducho ju podpísala. Dovolateľ zdôraznil, že súd prvej inštancie bol povinný žalovanú ako spotrebiteľa (pri prvom procesnom úkone) poučiť vhodným spôsobom o jej procesných právach a povinnostiach, nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti (§ 292 CSP), ale aj o dôkazoch a iných možnostiach potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie jej práv.

3.2. Podľa názoru dovolateľa písomným vyjadrením žalovanej z 13. februára 2017, nedošlo k výslovnému uznaniu dlhu voči žalobkyni a prejav žalovanej nemožno považovať za taký, ktorý by vyvolával právne účinky predpokladané v ustanovení § 282 CSP. Prehlásenie žalovanej nezbavilo súd povinnosti preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá mala byť právnym základom uplatneného nároku, z hľadiska splnenia obligatórnych obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok. Vyjadrenie žalovaná formulovala pod tlakom okolností, akým

nepochybne je prebiehajúce súdne konanie a snaha o povolenie splácať dlžnú sumu formou splátok.

3.3. Dovolateľ podoprel svoju argumentáciu aj judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, v zmysle ktorej sú súdy povinné postupovať v spotrebiteľských sporoch tak, aby bolo zabezpečené materiálne naplnenie ochrany spotrebiteľa, čo zahŕňa i posudzovanie jeho prejavov vo všetkých súvislostiach a nie formalisticky (C-168/05 Mostaza Claro, C-240/98 až C-244/98 Océano Grupo Editorial a Salvat Editores). V spotrebiteľských sporoch možno teda za relevantný považovať vždy iba informovaný uznávací prejav spotrebiteľa, t.j. taký ku ktorému spotrebiteľ pristúpil až po tom, čo súd prvej inštancie vykonal náležité poučenie podľa § 292 CSP.

3.4. Z rozsudku podľa dovolateľa vyplýva, že po poučení zo strany súdu sa žalovaná už ani náznakom nevyjadrila v tom zmysle, že by chcela žalovanú sumu uhradiť. Písomnému podaniu žalovanej nemožno tak priznať právne účinky uznania nároku podľa § 282 CSP. Odvolací súd preto nepostupoval správne, pokiaľ odvolania odmietol, hoci boli dôvodné a boli splnené podmienky pre zrušenie rozsudku pre uznanie. Odvolací súd zaťažil konanie kvalifikovanou procesnou vadou, ktorou došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.5. Dovolateľ mal za to, že dovolanie je prípustné aj s ohľadom na ustanovenie § 421 ods. 1 CSP, pretože dovolací súd rozhodujúcu právnu otázku doposiaľ vo svojej rozhodovacej praxi neposudzoval. Za takúto považoval právnu otázku či súdy v spotrebiteľských sporoch môžu rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku iba na základe informovaného uznávacieho prejavu vôle spotrebiteľa, alebo postačuje bežný uznávací prejav ako v prípade sporov, ktoré nepatria medzi spory s ochranou slabšej strany, u ktorej sa predpokladá nízke právne vedomie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, respektíve zamietol. Podľa jej názoru dovolateľ jednoznačným spôsobom nevymedzil dovolací dôvod. V posudzovanom prípade boli splnené podmienky zakladajúce povinnosť súdu vydať rozsudok pre uznanie nároku (ktorými sú uznávací prejav žalovanej z 13. februára 2017, v ktorom prejavila vôľu zaplatiť svoj dlh v menších splátkach a návrh žalobkyne zo dňa 23. marca 2017 na vydanie rozsudku pre uznanie nároku). Ak by mal zákonodarca v úmysle poskytnúť ochranu slabšej strane - spotrebiteľovi, zákazom vydania rozsudku pre uznanie nároku v spotrebiteľských veciach, upravil by ho výslovne v zákone. U žalovanej, ktorá je stranou sporu, je potrebné predpokladať rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilej osoby, schopnej vnímať a posúdiť v styku so súdom zmysel i účel konania, ako aj jazykové vyjadrenie právnych noriem obsiahnutých v zákone.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) subjekt konania (§ 95 ods. 2 CSP) t.j. osobitný subjekt na strane žalovanej, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a ktorá s podaním dovolania (osobitného subjektu, pribratého do konania súdom bez návrhu podľa § 95 ods. 1 CSP), nevyjadrila nesúhlas, zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie osobitného subjektu na strane žalovanej podľa § 420 písm. f) CSP je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti.

8. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

9. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013, 3Cdo/98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup, ktorým sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dane.

11. So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania odvolacím súdom, vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

12. Dovolací súd najskôr posudzoval, či dovolaním napadnuté rozhodnutie spĺňa základný predpoklad prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP, a to či sa jedná o rozhodnutie vo veci samej, respektíve rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Právoplatné rozhodnutie o odmietnutí odvolania má za následok, že strana sporu definitívne stráca možnosť uplatňovať ďalej svoje procesné práva, ako aj možnosť zvrátiť stav nastolený rozsudkom pre uznanie nároku. Dovolací súd preto konštatuje, že rozhodnutím, ktorým sa konanie končí a proti ktorému je za podmienok uvedených v ustanovení § 420 CSP prípustné dovolanie, je aj uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania proti rozsudku pre uznanie nároku vydaného súdom prvej inštancie. Dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu preto podlieha preskúmaniu podľa § 420 CSP, v dôsledku čoho dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolacích námietok.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto na základe v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak súčasne znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so

súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

17. Podľa § 282 CSP ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku.

18. Rozsudok pre uznanie nároku je procesný inštitút, ktorého účelom je zhospodárniť konanie v prípade, že žalovaný osobitným procesným úkonom uzná nárok uplatnený žalobcom. Vydanie rozsudku pre uznanie nároku je viazané na návrh žalobcu. Uznanie nároku voči súdu je možné uskutočniť vo všetkých procesných formách predpísaných zákonom pre podania strán - podstatný je však obsah tohto úkonu. V dôsledku uznávacieho prejavu žalovanej strany odpadá dôvod, pre ktorý sa konanie začalo (spornosť v otázke existencie uplatneného nároku). Ak žalovaný v priebehu konania žalobcov nárok účinne uzná, súd už ďalej nezisťuje skutkové okolnosti a na ich objasnenie nevykonáva dokazovanie - vychádza zo samotného uznania nároku žalovaného. V prípade, že sú splnené predpoklady vyplývajúce z § 282 a nasl. CSP a žalobca navrhne rozhodnúť rozsudkom pre uznanie, je súd povinný rešpektovať procesnú situáciu, ktorá nastala v dôsledku uznávacieho prejavu žalovaného a vydať rozsudok pre uznanie nároku.

19. Ustanoveniu § 282 CSP a účelu, ktorý sa ním sleduje zodpovedá aj obmedzená prípustnosť odvolania, keďže odvolanie proti rozsudku na základe uznania nároku v zásade nie je prípustné, okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia (§ 356 písm. a) CSP). Odvolanie proti rozsudku pre uznanie nároku sa pripúšťa len z jediného dôvodu. Ním je, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie. Pod týmto zákonným vymedzením treba rozumieť a/ procesné podmienky (podmienky konania), platné pre každé súdne konanie, za ktorých splnenia môže súd konať vo veci a b/ osobitné podmienky pre vydanie rozsudku pre uznanie nároku zakotvené v § 282 - § 284. Podmienka uznania nároku by nebola splnená ani vtedy, ak by vydanie rozsudku pre uznanie bolo v rozpore s kogentnými ustanoveniami právneho predpisu (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarčinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1188).

20. Ustanovenie § 282 CSP upravuje inštitút rozsudku pre uznanie, ktorý nie je vylúčený ani v spotrebiteľských sporoch. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia vyplýva konštatovanie odvolacieho súdu, že nie každé uznanie nároku musí byť nevyhnutne súdom akceptované a musí viesť (na návrh žalobcu) k vydaniu rozsudku pre uznanie nároku (rozsudok pre uznanie, ako každé iné rozhodnutie súdu, by malo byť zákonné). Napriek uvedenému, hoci odvolací súd nemal preukázané či splneniu zákonnej podmienky, pre vydanie rozsudku na základe uznania nároku, nebráni také uznanie nároku, ktoré sa týka premlčaného práva, dospel k záveru o splnení podmienok pre vydanie rozsudku pre uznanie nároku v posudzovanej veci a z toho dôvodu odvolanie ako neprípustné odmietol (§ 356 písm. a) CSP). Z obsahu spisu pritom vyplýva, že súd prvej inštancie sa v konaní, vo vzťahu k uplatňovanému nároku, inštitútom premlčania zaoberal.

21. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v spotrebiteľských sporoch nesmie súd rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku (§ 282 Civilného sporového poriadku) v prípade, že sa uznávací prejav žalovaného spotrebiteľa týka premlčaného práva dodávateľa (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. júna 2022, sp. zn. 4Cdo/147/2021, R 82/2021).

22. Je potrebné dodať, že nový, teda judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania (uznesenie Najvyššieho súdu z 19. marca 2018 sp. zn. 3Cdo/198/2017).

23. Sumarizujúc vyššie uvedené ak odvolací súd odmietol odvolanie bez toho, aby ustanovenie § 282 CSP posudzoval aj v kontexte osobitného procesného postupu pri rozhodovaní rozsudkom pre uznanie nároku, ak je žalovanou stranou spotrebiteľ, znemožnil žalovanej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

24. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd dospel k zhodnému záveru so súdom prvej inštancie (viazaný pokynmi odvolacieho súdu), ktorý rozhodol rozsudkom pre uznanie nároku, keďže žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe z 13. februára 2017 uviedla, že je ochotná a chce svoj dlh splatiť v menších splátkach. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa odvodzuje svoj nárok uplatnený žalobou od spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Vzhľadom na závažnosť inštitútu rozsudku pre uznanie nároku, a to najmä ak ide o konanie so slabšou stranou sporu, dospela ustálená prax dovolacieho súdu k záveru o nevyhnutnosti dôsledne skúmať náležitosti uznávacieho procesného právneho úkonu spotrebiteľa. Ak žalovaná po oboznámení sa so žalobou deklarovala ochotu svoj dlh zaplatiť v nižších splátkach, nemožno to bez ďalšieho považovať za uznávací prejav. Byť si vedomý dlhu neznamena, že dlžník svoj dlh aj uznáva.

25. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v spotrebiteľskom spore možno za relevantný prejav spotrebiteľa, že uznáva nárok dodávateľa (§ 282 Civilného sporového poriadku) považovať iba jednoznačný, pochybnosti nevyvolávajúci prejav spotrebiteľa, ku ktorému pristúpil až po osobitnom poučení súdom v zmysle § 292 písm. b) Civilného sporového poriadku. Bez takéhoto poučenia súdom samo vyjadrenie spotrebiteľa, že „si je vedomý dlhu“ a „chce dlžnú sumu zaplatiť“ nemožno považovať za uznanie nároku (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2021 sp. zn. 7Cdo/179/2020, R 25/2022).

26. Preto ak odvolací súd odmietol napadnutým uznesením rozhodnúť o odvolaní, proti rozsudku súdu prvej inštancie pre uznanie nároku, podľa § 356 písm. a) CSP (bez toho, aby v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu posúdil či boli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre uznanie nároku), dopustil sa vady zmätočnosti, ktorou zasiahol do práva žalovanej na spravodlivý proces a znemožnil jej, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia (§ 420 písm. f) CSP).

27. Dovolanie dovolateľa je v zmysle § 420 písm. f) CSP prípustné a súčasne aj dôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa § 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

28. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a skutočnosť, že sa vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, dovolací súd sa nezaoberal opodstatnenosťou uplatnenia iných dovolacích námietok. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu. Na základe uvedeného dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 421 ods. 1 CSP).

29. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.